

Implementering av Branschregler Säker Vatteninstallation Redovisning av SBUF-projekt nr 11868

Bakgrund och problembeskrivning

Branschregler Säker Vatteninstallation infördes september 2005. Utveckling och framtagning av branschreglerna fick stöd av bland annat SBUF (SBUF-projekt nr 11630). Denna redovisning omfattar implementering av branschreglerna enligt ansökan 2006-06-28.

Bakgrunden till branschreglerna var bland annat att det inte fanns något regelverk som i detalj reglerade hur installationer ska utformas. Kvaliteten i byggandet och installationer var ibland bristfällig, vilket också visat sig i både vattenskade- och legionellaundersökningar.

Branschreglerna skall genom utbildning stärka installatören i sin yrkesroll, men även ge bättre förutsättningar för VVS-installationer genom att ställa krav på beställare och projektörer på visst utförande. Brukarna skall få säkrare och hälsosammare installationer.

Projekt ansågs mycket viktigt för branschens utveckling och status.

När branschreglerna lanserades framstod ett stort behov av att informera omvärlden och få dem implementerade i byggbranschen. VVS-branschen hade under flera år bearbetats och blivit så pass välinformerade om branschreglerna, utbildning m m, vilket ansåg vara tillräckligt.

Syfte

Syftet med branschreglerna är att:

- stärka VVS-installatörens roll i byggprocessen
- höja branschens kunskapsnivå och medvetenhet om riskfaktorer vid vatteninstallationer
- tydliggöra kunskapsinnehållet i VVS-företagens tjänster
- bidra till att minska såväl medlemmarnas som samhällets kostnader för skador på utförda vatteninstallationer
- skapa ett livskraftigt samarbete kring installationsfrågor med aktörer såsom försäkringsbolag, fabrikanter, närliggande branscher m fl
- skapa ett system som visar på vikten av att anlita en seriös fackman och därmed höja branschens anseende

Syftet med detta projekt har varit att:

- implementera branschreglerna till VVS-branschens omvärld
- få in i Säker Vatteninstallation i grundutbildningen av VVS-montörer
- beställare och projektörer ser nytta att bygga efter branschreglerna.

Genomförande

Implementering av branschregler Säker Vatteninstallation har omfattar tre delar:

1. Allmän information och seminarier till VVS-branschens omvärld
2. Framtagning av material för grundutbildningen samt utbildning av gymnasielärare
3. Iordningställande av projekteringshandledning och konsultkurser

1. Allmän information och seminarier till VVS-branschens omvärld

Vid framtagningen av branschreglerna var försäkringsbolagen mycket engagerade. Deras kunskap om framförallt vattenskador var till stor nytta för att få bra utföranderegler.

Branschreglerna har fått stor betydelse vid försäkringsbolagens bedömning av fackmässigt utförande. Bolagen har även skrivit om sina försäkringsvillkor och fört in krav på utförande enligt branschreglerna. Denna positiva inställning hos försäkringsbolagen, som kan ses som både piska och morot, har utnyttjats vid implementeringen av branschreglerna.

Lanseringen av branschreglerna har skett på bred front. Information har skett via den egna webb-platsen, via informationshäften, via artiklar och medverkan på mässor m m. Det har även genomförts seminarier, för vilka medel beviljats från SBUF.

För att få ett så stort gensvara som möjligt har seminarierna haft ett neutralt budskap och innehåll. Detta har bland annat kunna genomföras tack vare ett gott samarbete med försäkringsbolagen som har medverkat på samtliga genomförda seminarier.

Seminarier, har varit halvdagsseminarier, och haft följande programpunkter:

- information av lokal försäkringsbolagsrepresentant om deras erfarenheter av vattenskador och ersättningsfrågor
- information om vattenskador och legionellarisker
- information om branschreglerna, med speciell inriktning utföranderegler
- frågor

Vissa av seminarierna har kompletterats med information från Smittskyddsinstitutet, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut.

Deltagare på seminarierna har varit byggherrar, förvaltare, konsulter, bygg- och sidoentreprenörer, myndigheter, försäkringsbolag, installatörer med flera.

Seminarierna har genomförts på 25-tal platser och cirka 1.500 personer har deltagit.

2. Framtagning av material för grundutbildningen samt utbildning av gymnasielärare

En mycket väsentlig del i branschreglerna är utbildningen av VVS-montörer, arbetsledare med flera. Detta har gett både branschen och personerna ett kunskapslyft och visar på branschens seriösa inställning att själv ta tag i problemen.

Utbildning i Säker Vatteninstallation VVS-montörer och övriga verksamma på företag har skett via öppna eller företagsinterna utbildningar. Utbildningen har varit 8 timmar.

Utbildningen av gymnasieelever har anpassats till gymnasieskolans 3-åriga utbildning och den förmågan som gymnasieeleverna har. En speciellt kursplan och anpassat utbildningsmaterial har tagits fram. Detta har skett med hjälp av bland annat gymnasielärare och VVS-Yrkesnämnden.

En speciell, 1½-dags, utbildning av gymnasielärare har iordningställts. Totalt har cirka 110 gymnasielärare utbildats för att därefter själva genomföra utbildning i Säker Vatteninstallation på respektive skola. Lärarutbildningarna har genomförts på 6 platser i landet.

Utbildningen för gymnasieeleverna har i stort samma utbildningsinnehåll, men är upplagd och anpassad till ordinarie utbildning till VVS-yrket. I årskurs tre sker samma kunskapstest som den öppna utbildningen. De elever som klarat utbildningen och genomfört godkänt prov, erhåller ett diplom vid examen.

De elever som erhållit ovanstående diplom får automatiskt en lärlingslegitimation om de genomför sin lärlingstid hos ett auktoriserat företag. Efter avslutad lärlingstid byts lärlingslegitimationen ut mot en branschlegitimation.

3. Iordningställande av projekteringshandledning och konsultkurser

För att ytterligare underlätta för konsulter, projektörer med flera att införa krav på utförande enligt branschreglerna i både AF-handlingar som i den tekniska beskrivningen har en projekteringshandledning tagits fram.

Projekteringshandledningen är utformad med hjälp av Svensk Byggtjänst AB och följer AMA-systemet.

För att ge konsulter, projektörer med flera dels kunskap om branschreglerna och dels även råg i ryggen att föreslå för beställare att krav på branschregler är lönsamt har en halvdags utbildning tagits fram. Två provkurser har genomförts.

Sammanfattning och resultat

Under projekttiden har branschreglerna av allt att döma befast sin betydelse som fackmässigt utförande. Enligt vår uppfattning har projektet, "Implementering av Branschregler Säker Vatteninstallation" bidragit till detta.

Därmed är projektet avslutat.

Bilagor:
Seminarieinbjudan, exempel
Lärohandledning, gymnasieskolan
Projekteringshandledningen